

Verslag plenaire afsluiting observatoren

Studiedag Lokaal=Mondiaal, 14 mei 2019

Gedurende de hele dag hebben 5 observatoren kritisch verschillende sessies gevolgd. Zij deelden tijdens de plenaire afsluiting hun inzichten.

Observatoren

- Katrien De Pauw: Diensthoofd Ontwikkelingssamenwerking van het Departement Buitenlandse Zaken van de Vlaamse Overheid
- Filip François: medewerker van het team Duurzame Ontwikkeling van het Vlaams Departement Kanselarij en Bestuur
- Kris Bachus: onderzoeksleider klimaat en duurzame ontwikkeling van het onderzoeksinstituut HIVA, Leuven
- Luc Aldon: Research Officer, UCLG (United Cities and Local Governments)
- Sarah Bentz: SDG International Officer, CEMR (

Moderator

Katrien Vanderschoot

Katrien Vanderschoot

- SDG's leren je kijken met een nieuwe bril
- Kruisbestuiving zien tussen beleidsdomeinen, maar ook tussen burgers en bestuur
- Uitdagingen:
 - coherentie tussen verschillende overheidsniveaus, maar ook tussen verschillende diensten (verkokering tegengaan)
 - vastgeroeste ideeën
- sessie van Rheden (NL): mentaliteitswijziging mogelijk als je goede trekkers hebt bij burgers, adviesraden, administratie, politiek,...

Katrien De Pauw

- groot enthousiasme, veel belangstelling en geboekte successen.
- De omslag van verouderde visie op Noord-Zuid naar Lokaal Mondiaal Beleid is zeer duidelijk in de verschillen tussen SDG's en Millenium Development Goals (MDG's). De MDG's waren namelijk sterk op het Zuiden gericht en dat is niet meer het geval bij de SDG's
- De omslag naar SDG's zorgde aanvankelijk voor veel bezorgdheid omwille van de omvang (17 doelstellingen, 169 targets), maar heel wat voordelen:
 - Communicatief sterk kader

- Omarmd door veel lokale besturen
- Grote verandering SDG's: verkokering opheffen, integrale benadering. Dit is momenteel aan het gebeuren
- Spanning Lokaal-Mondiaal: hoe zorg je ervoor dat SDG's geen puur lokaal verhaal worden (bvb lokale, duurzame voedselstrategie), maar dat lokale besturen blijven inzetten op internationale rechtvaardigheid en aandacht voor het Zuiden?
 - Link duidelijk maken tussen problemen hier en in het Zuiden: bijvoorbeeld grote droogte afgelopen zomer => commons/'global goods'
 - Het is belangrijk om te beseffen dat wat wij hier doen een impact heeft op het Zuiden (bv. grondstoffen)
 - Acties hier hebben grote globale impact in het Zuiden, soms grotere impact dan projecten in het Zuiden (bvb aankoopbeleid)
 - De rol van de mondiale ambtenaar blijft belangrijk: werkt strategisch als aanjager. Dat is ook de rol van Buitenlandse Zaken binnen de Vlaamse Overheid (bvb. zorgen dat internationale kaders doorsijpelen)
 - Communicatie: maakt het zichtbaar

Filip François

- veel betrokkenheid, enthousiasme en deskundigheid
- veel materiaal => het is nu een kwestie van de volgende stap te zetten => tools van VVSG
- veel goede voorbeelden en praktische tips uitgewisseld
- coherentie tussen bestuursniveaus en tussen departementen: communicatie is de sleutel => overleg, communicatie op mekaar afstemmen
- partnerschappen met andere departementen en met VVSG zijn belangrijk:
 - Bijvoorbeeld: targets gebruiken als tag zodat je ziet waar je kan samenwerken

Kris Bachus

- Deed een onderzoek in opdracht van Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, waarin hij op basis van buitenlandse voorbeelden aanbevelingen formuleerde om het Belgisch bestuursmodel voor duurzame ontwikkeling te verbeteren (gepubliceerd maart 2018).
- In deze studie was de aanpak van lokale besturen + piloottraject VVSG één van de cases
- VVSG en Vlaamse lokale besturen zijn voorlopers.
- Tijdens 20 jaar ervaring met duurzame ontwikkeling en internationale kaders te zake: nu voor het eerst het gevoel dat integratie echt aan het gebeuren is => SDG's leven sterk (bvb in vergelijking met MDG's)
- Voor werking VVSG: twee groepen:

- beginners: nog geen traditie inzake duurzame ontwikkeling en SDGs. Voor hen zijn er tal van tools beschikbaar
- gevorderden: moeilijker om hier verdere stappen te zetten => Rheden was zeer inspirerend => horizontaal werken, bestuurlijk model (organisatiestructuur) gebaseerd op de SDG's, echte langetermijnvisie, echt experiment
- Belangrijkste les van de dag: focus op de meerjarenplanning, geef SDG's hier een prominente plaats in
- De Agenda 2030 zijn een vrijwillige agenda = voordeel, want de gemeente kan zo verder gaan als ze wil (maar men zal wel binnen de perken van het politiek haalbare moeten blijven)

Mondiale ambtenaren staan ook onder druk (bvb. moeten LMB vaak combineren met andere domeinen). Als de SDGs zo belangrijk zijn, moet Vlaanderen dit meer ondersteunen en er voor zorgen dat mondiale ambtenaren hun werk ten volle kunnen blijven doen?

- Er is beslist om minder in te zetten op gerichte/specifieke ondersteuning (convenanten, impulssubsidies) en om lokale besturen meer autonomie te geven (Gemeentefonds).
- Heel wat gemeenten hebben de SDG's opgenomen in bestuursakkoord en in de toekomst ook in meerjarenplannen, maar dit blijft een relatief beperkt aantal. Via gerichte subsidies kan Vlaanderen dit meer stimuleren en meer sturen, zowel qua duurzaamheid als lokaal mondiaal beleid.

Luc Aldon

- De SDG's bieden een gemeenschappelijk taal en dat is cruciaal voor samenwerking
- Met betrekking tot ecologisch denken in Vlaanderen: Herman Teirlinck gebouw heeft lage CO₂-uitstoot, nabijheid van de trein, recycleren is overal, ...
- Innovatief: verschillende Vlaamse gemeenten doen impactanalyse op participatieve manier => bewustmaking samen met impactanalyse
- Belangrijk: SDG's is niet enkel lijst om te kijken wat je al doet, maar een geïntegreerde agenda. Het gaat om proactief handelen en geen schade aanrichten.

Sara Bentz

- Onder de indruk van Vlaanderen: de lokale besturen zijn op de juiste weg
- Daarnaast zijn de SDG's wel een "work in progress", het neemt tijd in beslag, fouten gebeuren, maar leer ervan en leer van elkaar.
- Communiceer zo veel mogelijk over succesverhalen
- "Cities are SDG-incubators": je ziet de directe impact en het lokale niveau is het niveau waar partnerschappen vorm krijgen
- "Cherry picking": kies wat werkt voor jouw gemeente/stad en maak zo je eigen roadmap
- De SDG's zijn universeel, apolitiek en ideaal om verschillende stakeholders samen te brengen

- “It’s about the small steps”: plaats jouw acties in de kijker en ga dan nog een stap verder
- Onderwijs is de sleutel